RADU VALENTIN

JEAN BART

33

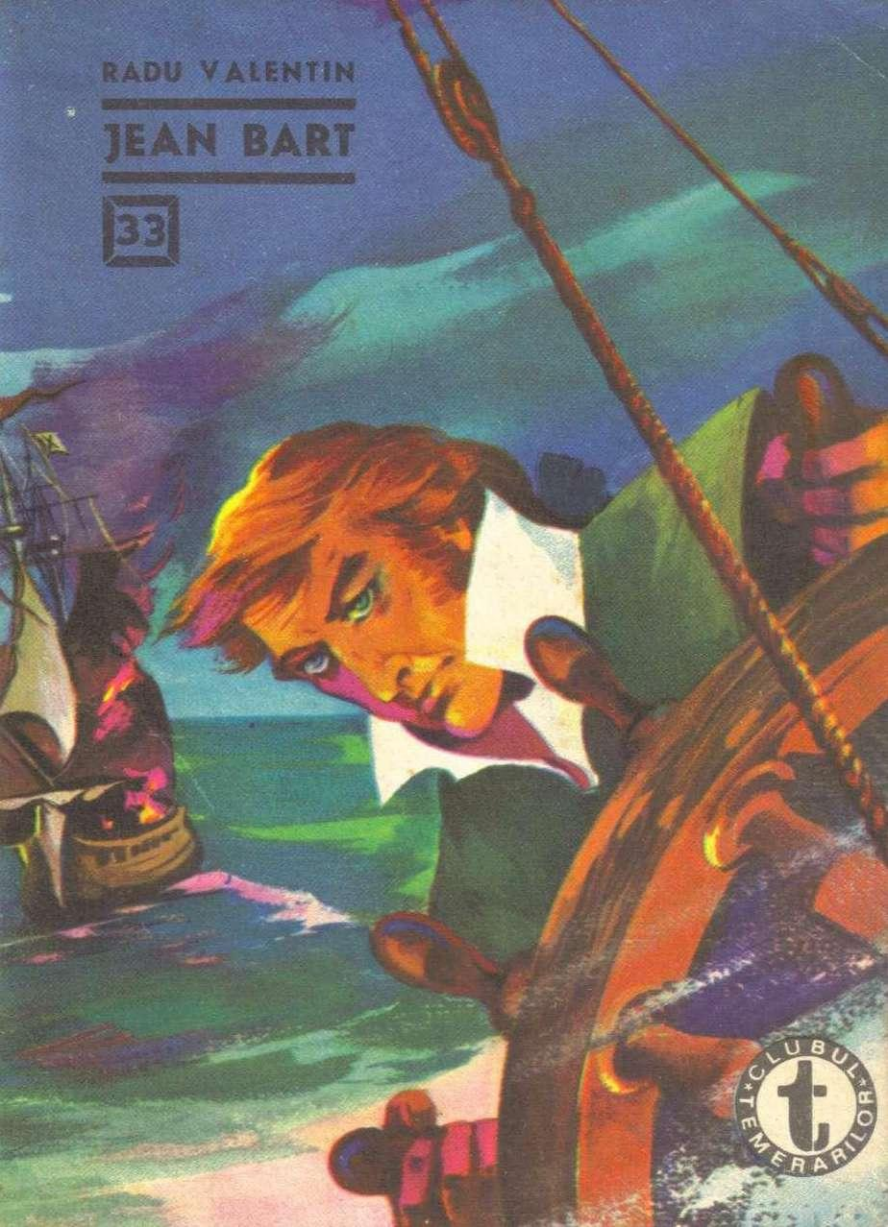

CLUBUL TEMERARILOR

Schlappal
Ferdinand.

RADU VALENTIN

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

II

EDITURA TINERETULUI

Coperta de *DUMITRU IONESCU*

1

În Anglia începuse sezonul ploilor de toamnă, al ploilor reci şi interminabile. Soarele îşi făcea în această perioadă o apariţie mai mult simbolică. Expedia cîteva raze călduţe, şi-apoi pentru zile în şir se ascundea în spatele unui cer plumburiu, apăsător.

De cîteva zile sosiseră la Exeter Anne şi John Dundee. John nu prea era în apele lui. Stătea mai tot timpul în cameră. Cobora doar la masa de seara. Mînca puţin şi vorbea şi mai puţin. După cină, în faţa căminului, pufăia din pipă şi bea gin pahar după pahar. Cînd simţea că pămîntul începea să se clatine sub el, se ridica şovăitor, se înclina în faţa soţiei sale, îi ura „noapte bună" şi pleca la culcare.

Anne acceptase să vină la Exeter după lungi discuţii, abia după ce obţinuse de la soţul său certitudinea că vor fi singuri, că nu va fi obligată să dea ochii cu rudele lui John, pe care le ura. Cînd Anne şi John au sosit la Exeter, rudele acestuia plecaseră de cîteva zile.

La Exeter, Anne zăbovea dimineaţa ceasuri întregi în pat. Lua micul dejun în camera ei, după care pleca să se plimbe. La prînz mînca tot singură. Seara, înainte de culcare, îşi recitea cărţile ei preferate. De la o vreme a constatat cu surprindere că romanele care altădată îi ferme-

caseră copilăria şi tinereţea o plictiseau de moarte. În schimb o atrăgea cît mai mult poezia şi mai ales François Villon.

Într-o dimineaţă John părăsi castelul. Despre această neaşteptată călătorie el nu-i spusese nimic soţiei sale. John s-a întors abia în seara zilei următoare. Cum sosi se închise în cameră. În seara aceea nu coborî la masă. De jos, din sufragerie, se auzeau paşii lui precipitaţi. A doua zi arăta prost. Avea cearcăne la ochi şi era palid, semn că nu dormise toată noaptea. După masa de prînz John o invită pe Anne la o plimbare.

— Pe vremea asta ? Dar plouă, îi spuse Anne.

— Vreau să-ţi vorbesc. E ceva foarte important.

Cu pelerinele pe ei, mergînd umăr lîngă umăr, păreau doi îndrăgostiţi. Din spatele perdelelor servitorii îi priveau zîmbind. Credeau că pacea s-a aşternut între ei. Şi erau, în felul lor, mulţumiţi.

John îşi drese glasul :

— Aş vrea, Anne, să-ţi pun cîteva întrebări.

Anne dădu din cap afirmativ.

— Să ştii, Anne, că-mi vine foarte greu. Dar trebuie.

— Aştept întrebările.

— Îţi mulţumesc, Anne. Aş vrea să ştii, însă, că nu există altă soluţie...

— Prima întrebare, John.

— Prima... E vorba de raport.

Anne zîmbi.

— Te-ascult...

— Aş vrea să ştiu, Anne, un lucru : tot ce scrie în raportul tău reprezintă purul adevăr ?

— În ceea ce mă priveşte, da. Am scris numai adevărul.

— Aş vrea să-ţi spun, Anne...

— Ştiu. Că raportul meu nu seamănă cu cel al lui Hopkins.

— Exact.

— Dar te-ai gîndit vreo clipă că Hopkins s-ar putea să nu fi spus adevărul ?

— M-am gîndit. Mai mult, am verificat fiecare afirmaţie.

— Şi ?

— A spus adevărul.

— Despre ce, despre cine ?

— Despre tot.

— John, ţin să-ţi amintesc un amănunt : a doua zi după sosirea noastră la Paris noi ne-am despărţit. Eu nu ştiu pe cine a văzut el şi ce-a discutat. Şi asta am scris-o în raport. Bănuiesc că nici el nu ştie ce s-a mai întîmplat cu mine după despărţirea noastră.

— Ba ştie.

— Da ? întrebă mirată Anne.

John îşi muşcă buzele.

— Voiai să spui ceva ?

— Anne, reveni la prima întrebare, în raport ai scris totul privitor la persoana lui Jean Bart sau aproape totul ?

— John, unele nepotriviri sînt inerente. Doi oameni diferiţi din toate punctele de vedere nu pot întocmi două rapoarte indentice decît în cazul în care sînt înţeleşi între ei.

— Nu e vorba de nepotriviri, ci de omisiuni.

— N-ai vrea să fii mai explicit ?

— Nu-mi vine prea uşor... E vorba de noaptea petrecută cu Jean Bart, la han. Nu poţi să spui că nu-i adevărat !

— Nu, dragul meu.

— Şi de ce n-ai amintit nimic despre ea ?

— Pentru că a avut un caracter extraprofesional. Sublinie intenţionat ultimile două cuvinte.

— Anne !

— Fără figura asta, John ! Ai aerul unui băcan gelos. Nu te prinde.

— De ce n-ai amintit nimic despre noaptea aia blestemată ?

— În primul rînd n-a fost blestemată. Şi în al doilea rînd cred că nu interesa pe nimeni ce am flecărit noi doi.

— Cum nu interesa ?

— Am impresia, John, că mai ai şi alte întrebări să-mi pui ! Le aştept.

— Mă înfrunţi ?

— Nu, John. Te compătimesc.

— Anne, te rog să nu mă înfurii !

— Nimic mai simplu, dragul meu. Să discutăm despre altceva. Ce idee şi pe tine să ieşim pe o asemenea vreme...

— Anne, te avertizez că te joci cu focul !

— Nu-mi displace. Ştii doar.

— Am fost chemat la palat. Regele, curtea te acuză de trădare, de complicitate cu Jean Bart.

— Au haz. Dacă nu mă înşală memoria eu vi l-am dat pe tavă pe Jean Bart.

— Şi tot tu ai fost aceea care ni l-ai răpit.

— Eu ?

— Împiedicîndu-mă să-l ucid.

— L-a ucis marea. De ce trebuia să-ţi încarci conştiinţa cu un om ?

— Marea ? Ei bine, află că Jean Bart trăieşte.

Anne tresări.

— Îmi place să cred, John, că glumeşti !

— Da ? De loc. Am citit cu ochii mei raportul venit din Franţa. Trăieşte. E teafăr. De data asta nu va mai scăpa. În trei zile va fi aici. La picioarele mele. Eu îl voi agăţa în ştreang. Cu mîna mea.

— Dar tot nu văd, John, ce vină am eu în toată povestea asta !

— Cum nu vezi ? O dată n-ai spus adevărul, tot adevărul... Apoi mi-ai smuls pistolul din mînă. Nu vezi legătura între prima chestiune şi a doua ?

— Nu, dragul meu. Dar se pare că asta n-are nici o importanţă. Ce vreţi de la mine ?

— Regele a cerut...

— Mă interesează ce-a hotărît.

— N-ai voie să părăseşti castelul. Cel puţin pînă la noi ordine.

— Sînt deci închisă ?

— Da, Anne.

— Asta este răsplata pentru tot ce-am făcut ?

— Tot ce-ai făcut ţi-a salvat capul.

— Vă sînt adînc recunoscătoare, tuturor.

— În seara asta sosesc la castel zece soldaţi şi un ofiţer, pentru pază.

— Pentru paza mea ?

— Servitorii vor fi informaţi că soldaţii păzesc castelul de un eventual atac din partea tîlharilor.

— Puţin îmi pasă ce ştiu şi ce cred servitorii.

— Anne, aş vrea să nu mă judeci aspru. Am făcut tot ce-am putut. Te rog să mă crezi.

— Sînt convinsă.

— Anne, în seara aia, la han...

— „Pămînt n-avu o palmă în lume,
Şi dete tot, cum bine ştiţi :
Coş, masă, căpriori, legume..."

— Ce-i asta ?

— François Villon.

2

Cînd îl trezi Vartan pe domnul conte de Noailles se lumina de ziuă. Contele îmbrăcă de grabă un halat peste

cămașa sa de noapte și coborî în bibliotecă. Acolo îl aștepta Hopkins. După ce plecă Vartan, Hopkins îi înmînă contelui o scrisoare. Contele rupse nerăbdător sigiliul. După primele cuvinte citite izbucni :

— Formidabil ! Deci trăiește !

— Da, domnule conte, răspunse Hopkins.

— Nu mi-aș fi imaginat. Dar cum v-a scăpat ?

— N-aș putea să vă spun exact, răspunse încurcat Hopkins.

— În sfîrșit, spuse contele și se adînci din nou în lectura scrisorii.

După ce citi scrisoarea, rămase cîteva clipe pe gînduri. Se ridică apoi de la masă, străbătu o dată și încă o dată camera. Contele nu știa cum să înceapă, își căuta cuvintele.

— Vreau să vă servesc, îi spuse el lui Hopkins, țin cu tot dinadinsul s-o fac, dar mi-e teamă că n-am s-o pot.

— De ce, domnule conte ?

— Cum de ce ? Dar nu trebuie să uitați că Jean Bart e ofițer al regelui. A-l aresta înseamnă să mă ridic împotriva regelui. Și asta nu pot s-o fac. Regret.

— Dar Jean Bart e pe domeniul dumneavoastră. La Belle Ville.

— Da. Știu. Am aflat din scrisoare.

— Îl puteți aresta.

— Pentru ce ?

— Pentru orice. Furt, crimă, orice.

— Și după asta ?

— Mi-l predaţi mie. Restul nu vă mai priveşte.

— Uşor de spus. Foarte uşor. Dumneata pleci în Anglia dumitale. Eu rămîn însă aici. Regele poate afla chiar mîine de gestul meu. V-aţi gîndit vreo clipă ce mi se poate întîmpla mie ?

— Regele nu va afla. Vă asigur.

— Dar, în fond, de ce nu acţionaţi dumneavoastră ? Aveţi din partea mea tot concursul. Ştiţi că stă la Belle Ville pe domeniul meu, de ce nu puneţi dumneavoastră mîna pe el ? Vă promit tot sprijinul pe care vi-l pot da.

— Sir Thomas ne-a interzis să acţionăm noi.

— Şi de ce, mă rog ?

— Nu vă pot răspunde de ce.

— Faceţi cum credeţi de cuviinţă. Încă o dată regret că nu vă pot fi de folos. Cu bine, domnule Hopkins.

— Era să uit un lucru, domnule conte.

— Ce anume, dragul meu ?

— Sir Thomas vă transmite prin mine să distrugeţi întreaga corespondenţă.

— Spune-i lui sir Thomas să n-aibă nici o grijă. Absolut nici una. Dar ce, s-a întîmplat ceva ?

— Scrisorile dumneavoastră către sir Thomas...

— Ce-i cu ele ?

— Au dispărut.

— Cum, cînd, unde ? !

— Pe navă sir Thomas le avea asupra lui. După fuga lui Jean Bart sir Thomas n-a mai dat de ele.

— Cum... n-a mai dat ?

— Sir Thomas crede că Jean Bart le-a luat cu el.

— În cazul ăsta sînt pierdut. Şi toate astea mi le spui de-abia acum ?

— Domnule conte...

— Vartan ! Vartan ! Unde umbli ? Ţi-am spus să stai pe-aproape.

— Eram aici, domnule conte.

— Unde aici ? Trece un an pînă răspundeţi. Cheamă-l pe domnul Florimond. Să vină imediat. Ai înţeles ?

— Da, domnule conte.

— Şi-acum ce stai ?

— Alerg, domnule conte.

— Domnule Hopkins, eşti sigur de cele ce-ai spus ?

— Aşa m-a rugat sir Thomas să vă transmit.

— Dar e groaznic. Înţelegi ? Dacă ajung scrisorile mele în mîinile duhovnicului sînt pierdut.

Florimond dădu năvală în bibliotecă doar pe jumătate îmbrăcat.

— Ce s-a întîmplat, tată ? Bună dimineaţa, domnule !

Hopkins se înclină.

— Jean Bart trăieşte.

— Cine ?

— Ai auzit bine. Stă ascuns pe domeniul meu. La Belle Ville.

— La Belle Ville ?

— În casa lui moş Brissac, tatăl piratului Pierre. Iei douăzeci de oameni şi pleci imediat la Belle Ville. Cauţi

peste tot pînă dai de Jean Bart. Îl vreau viu. Ai înţeles ? Viu.

— Da, tată. Fii fără grijă ! În trei ore îl ai aici.

*

Douăzeci şi unul de călăreţi înarmaţi ca de luptă goneau pe drumul ce ducea spre Belle Ville. Ţăranii, văzîndu-i, se opreau o clipă din muncile cîmpului, îşi îndreptau şalele obosite de atîta trudă şi îi conduceau cu privirile pînă dispăreau cu totul învăluiţi de colbul stîrnit de copitele cailor.

— O fi început războiul cu englezii.

— Sînt prea puţini pentru război. Iar s-o fi abătut urgia pe capul cuiva.

— Trăsni-i-ar Dumnezeu ! Nu i-ar mai răbda pămîntul !

— Taci din gură ! Vrei să te audă cineva ? Asta ne-ar mai trebui ! Ne omoară pe toţi.

Ajunşi în Belle Ville, pîlcul de călăreţi se opri în faţa unui unchiaş.

— Unde-i casa lui Brissac ? întrebă Florimond.

Moşul îl privi pe străin drept în faţă.

— Da' ce treabă ai cu el, domnişorule ?

— Asta nu te priveşte.

— Atunci poate că nu ştiu unde şade.

Florimond struni calul care se cabră sub el. De prin curţile de primprejur ieşiră cîţiva oameni. Răsuflară uşu-

rați cînd aflară că domnul conte are treabă cu moș Brissac.

— Păi unde să stea ? În capul uliței, ultima casă.

Călăreții plecară într-acolo. Casa era încuiată. Patru soldați sparseră ușa. Florimond cu sabia în mînă cotrobăi peste tot. Nimeni în toată casa. Bătrînul Brissac, auzind de la oameni că soldații contelui i-au spart casa, porni spre cocioaba lui.

— Tu ești, moș Brissac ? întrebă Florimond.

— Eu.

— Unde-i Jean Bart ?

— De ce mă întrebați pe mine ?

— Pentru că tu îl ții ascuns. Pe cine vrei să întreb ?

— Nu știu nimic.

— Ți-arăt eu, bătrîn ticălos ! Te fac eu să spui cît ai bate din palme.

Și-l izbi cu latul săbiei peste obraz. Sîngele începu să-i șiroiască. Bătrînul își șterse obrazul plin de sînge cu dosul palmei, apoi spuse :

— Nu știu.

— Nu știi ? Și-l lovi din nou.

— Azi-dimineață a plecat, sări cu gura o femeie. L-am văzut eu.

— Încotro ?

— Păi unde să se ducă ? Spre casa lui. Spunea că are casă la Dunkerque.

— Mai vorbim noi, unchiașule. După mine !

Cu toată goana lor turbată călăreţii nu l-au mai ajuns pe Jean Bart. Florimond de Noailles spumega de furie, ca şi tatăl său. Scăpaseră un prilej cu care nu te întîlneşti în fiecare zi. Dacă ar fi pus mîna pe el... Dar le-a scăpat. Deci era adevărat : trăia ticălosul !

3

Întregul Dunkerque îl arăta pe Jean Bart cu degetul. În ochii tuturor era un ticălos, un trădător. Forbin auzise cu urechile lui tîrgul pe care sir Thomas i-l propusese lui Jean Bart. Dacă Jean Bart l-ar fi respins, ar fi trebuit să sfîrşească în streang. Dar el trăia, era aici în Dunkerque, îl văzuse toată lumea. Deci a trădat, a trecut în slujba Angliei. Degeaba s-a dezvinovăţit, degeaba a arătat cicatricea de pe picior. Cine putea lua în serios poveştile lui ? Auzi, ce spunea ! Că s-a bătut cu englezii pe vas, că sir Thomas l-a rănit în picior, că în ciuda acestui fapt a sărit în mare şi că a înotat pînă în apropierea coastei franceze, de unde l-au pescuit un bătrîn, Brissac, şi cu feciorul său. Dar englezii ce făcuseră, stătuseră cu mîinile în sîn ? Cum, o navă de război se tîra mai anevoie decît putea înota un om rănit ? Poveşti, şi încă cusute cu aţă albă. Bune doar pentru prostănaci. Şi Dunkerque-ul nu era dispus să fie dus de nas.

Jean Bart nici nu mai ieşea din casă. Stătea zăvorît şi nu primea pe nimeni. Măsură inutilă, pentru că nimeni nu-l deranja cu prezenţa.

Deci totul se sfîrşise. Ce-i mai rămînea lui într-o atare situaţie ? Să se ducă şchiopătînd pînă la Versailles şi să-i explice regelui tot ce i s-a întîmplat, să-i ceară suveranului să-i acorde o nouă şansă... Dar stătea şi se întreba : cine să-l înţeleagă ? Nobilii ? Ei să-i arate lui încredere ? Dacă nu l-au crezut cei din Dunkerque, marinarii, cei cu care a împărţit cîndva primejdiile, darmite domnii nobili, care n-au fost nici o clipă de acord cu numirea lui ? Poate dacă s-ar umili... Mai bine proscris, mort, decît în genunchi. Dacă va vedea că nu mai are încotro, va fugi din Franţa. Şi asta numai din pricina blestematei de Anne Hopkins. Dacă nu l-ar fi împiedicat pe sir Thomas să sloboadă cel de-al doilea glonte, acum ar fi fost un erou, pe cînd aşa e un stigmatizat. Dar ca să fi devenit erou ar fi trebuit să fi fost ucis. Şi n-a fost. Dar, în definitiv, poate că e mai bine aşa. Nu va scrie istoria despre el cu litere mari. Atîta pagubă. Trăieşte, e sănătos şi n-are de gînd să-şi vîndă pielea chiar atît de repede. Toţi îl arată cu degetul, îl ponegresc. Treaba lor. Şi el ar putea spune despre mulţi lucruri foarte puţin măgulitoare. Dar ce-l priveşte pe el ce-fac sau ce-au făcut semenii lui ? Dacă nu-l lasă în pace, dacă continuă să-i facă zile fripte, atunci se schimbă lucrurile. Va lupta, nu va ceda fără rezistenţă. De ce să fugă de ei ? De ce să lase impresia că se teme ?

Jean Bart se îmbrăcă şi se duse glonţ la „Cimitirul epavelor". Cum intră în tavernă se făcu brusc linişte, o li-

niște apăsătoare. Descoperi o masă liberă și se îndreptă spre ea. Se așeză și ceru cu glas tare :

— Vin ! Două carafe !

De ce tocmai două ? Nici el nu știa. Clienții tavernei începură să clevetească cu glas scăzut.

— Îl vezi ? Ne înfruntă !

— Vrea să arate că are bani.

— Și de ce să n-aibă dacă englezii îl îndoapă ?

— Franța a devenit o țară la cheremul trădătorilor. Nimeni nu-l supără, nimeni nu-i face nimic. Trăiește bine, mersi, de parcă cine știe ce ispravă a făcut.

— Ar trebui bătut la stîlpul infamiei.

— Ucis cu pietre. Trădătorul !

— Și de ce, mă rog ? întrebă Popinot.

— Auzi vorbă ! Cum pentru ce ? Pentru trădare.

— Dar s-a dezvinovățit, a spus...

— Minciuni, asta a spus.

— Ține-ți fleanca ! îl avertiză Popinot.

— Ține-ți-o tu !

— Ce-ai spus ? Și Popinot îl și pocni drept în frunte.

În cîteva clipe începu o încăierare generală. Înghesuit într-un colț, Popinot dădea în dreapta și în stînga, dar și încasa zdravăn. Jean Bart îi veni în ajutor. În toiul luptei o cană mare de cositor îl izbi în obraz. Jupînul Jacques își puse mîinile în cap. Taverna sa era de nerecunoscut. Scaune, mese rupte, vin peste tot. Cu bastonul în mînă, croind într-o parte și alta, reuși cu chiu, cu vai să-i dea pe toți afară. Ce să mai facă ordine ? Trimise slu-

gile la culcare. În uliță glasul lui Popinot și al celorlalți se mai auzi un timp. În tavernă mai rămăsese doar Jean Bart și jupînul.

— Pentru tine s-au bătut, îi spuse jupînul. Te-au părăsit toți prietenii.

— Am văzut.

— Ce-ai de gînd să faci ?

— Să mai beau o carafă.

— Și după asta ?

— Știu și eu ? Să mă duc acasă.

— Și cît ai s-o duci așa ? Banii se termină. Vei rămîne fără un sfanț. Vrei să ajungi ca Popinot ?

— Ai vreo propunere să-mi faci ?

— Eu ? Nu. Voiam să știi numai că sînt de partea ta.

— Ești un om cumsecade, jupîne. Am renunțat. Nu mai vreau altă carafă. Uite banii și noapte bună !

— Aș vrea totuși să-ți spun două vorbe.

— Dacă nu-i nici o grabă s-o lăsăm pe altă dată.

— Fie. Deși am fi avut și acum timp.

— Adă atunci o carafă ! Să avem și martori !

— Te cunosc de cînd erai de-o șchioapă. Noi doi am fost totdeauna în relații bune. Aș vrea să-ți întind o mînă de ajutor. Îți dau o corabie, îți dau și bani să angajezi marinari și facem totul pe din două. Jumătate iei tu, jumătate iau eu.

— Nu-i rea propunerea. E doar necinstită.

— De ce ? sări ca ars jupînul.

— Eu să-ţi spun dumitale ? Ştii mai bine decît mine. Păi dacă din jumătatea mea dau şi marinarilor, eu mai rămîn cu jumătate din cîştig ?

— Dar riscurile mele nu le pui la socoteală ? Dacă pierd corabia şi banii ? La asta nu te gîndeşti ?

— Dar dacă îmi pierd viaţa ? La asta te-ai gîndit ?

— Ştii ce ? Facem pe din două, curat.

— Acu' parcă e mai bine.

— Deci... primeşti ?

— Am spus eu aşa ceva ? Lasă-mă să mă mai gîndesc.

— Timpul nu lucrează pentru tine. Oricînd poţi fi arestat. În siguranţă eşti doar pe apă. Cu cîteva isprăvi îi poţi face pe mulţi să-ţi înveţe din nou numele pe dinafară. Şi ascultă-mă pe mine : o merită.

Jupînul avea perfectă dreptate. Propunerea lui sosea tocmai la timp. Cît o să mai poată duce o asemenea viaţă ? O lună, două... Nu poate trăi o viaţă întreagă ca un parazit. Dumnezeu îi e martor că a vrut să se lepede de „viaţa" de corsar. A intrat în slujba regelui. S-a bătut pentru Franţa. Şi iată care îi e răsplata. Toţi îl consideră trădător. Dar le va arăta el tuturor cine e Jean Bart. Îi va învăţa el pe toţi să-i rostească numele cu pălăria în mînă.

— Primeşti ?

— În trei zile îţi dau răspunsul. Noapte bună.

De ce n-a spus acum „da" ? De ce a îmbrîncit timpul cu trei zile ? Pentru că voia totuşi să-i vorbească regelui.

Ştia că e o copilărie, dar ţinea să nu rateze această unică şansă.

În colţul uliţei erau cîţiva oameni. Probabil pe el îl aşteptau. Cînd l-au zărit ieşind pe uşa tavernei au început discuţia. Luna nu apăruse încă pe cer. Era întuneric beznă. Un glonţ îi şuieră pe la urechi. Apoi din nou linişte. În noapte se auzeau doar paşii lui, care îl purtau spre casă.

4

La Versailles era mare zarvă. Aşa, dintr-o dată, regele se îmbolnăvi. Starea sănătăţii lui se şubrezi într-atît, încît nu mai primea pe nimeni, nici pe cei mai apropiaţi dregători. Singura persoană care mai avea acces la el era duhovnicul Julien. Regele refuzase medicamente, refuzase medici, refuzase tot. Unele persoane de la curte vorbeau de o încercare de asasinat care s-ar fi făcut la adresa regelui. Se rostea tot mai des cuvîntul otravă. Se făceau cele mai îndrăzneţe presupuneri în legătură cu prezumtivul asasin. Lunga listă a probabililor atentatori cuprindea nume atît din ţară, cît şi dinafară. Nimeni nu mai avea voie să intre sau să iasă din Versailles. Reşedinţa regilor Franţei părea un oraş atins de ciumă. Lipsa unui moştenitor direct complicase şi mai mult lucrurile. Tronul Franţei atrăgea pe mulţi dintre membrii familiei regale. Mai toţi se considerau îndreptăţiţi să-l ocupe. Intrigile de

culise se înmulţiseră. În Versailles-ul rupt de restul lumii sau la Paris, grupuri restrînse de nobili elaborau în secret planuri dintre cele mai îndrăzneţe în vederea ocupării tronului de către unul sau altul dintre competitori. Cel mai activ dintre nobili era contele de Noailles, care desfăşura în aceste zile o febrilă activitate. Ţinea şedinţe în palatul său, expedia prin curieri scrisori după scrisori, făcea în cel mai mare secret scurte călătorii, dădea banchete şi surîdea tuturor. Preferinţele contelui, ca şi ale grupului său, se îndreptau spre un nepot al regelui, un băieţandru firav şi cam necopt la minte. Alegerea din punctul lor de vedere fusese dintre cele mai înţelepte. În cazul în care micuţul Henri ar fi fost desemnat rege, contele şi toţi ai lui se puteau felicita pentru victorie, deoarece Franţa ar fi fost cu totul la picioarele lor.

Cînd toată Franţa era în fierbere, agitată, Jean Bart încerca să-l convingă pe ofiţerul de gardă al palatului de la Versailles că el e căpitanul de marină Jean Bart şi că trebuie neapărat să vorbească cu regele.

— Dar v-am spus că regele e bolnav, că nu poate primi pe nimeni.

— Atunci altcineva să mă primească : părintele Julien, oricine. Altfel nu plec de-aici.

— Aşteptaţi în zadar ! V-am mai spus-o de cîteva ori.

— Vă înşelaţi, domnule locotenent. Cu pistolul în mînă şi tot voi ajunge la unul dintre ei. E în joc viaţa mea.

Enervat de insistenţa străinului, locotenentul se duse la duhovnicul Julien şi-i raportă că îl caută căpitanul de marină Jean Bart.

— Cine ? ! Jean Bart ? întrebă părintele.

— Da. Mai spunea că dacă nu-l las să intre în palat, tot va ajunge la dumneavoastră cu pistolul în mînă.

— Acum e clar. E chiar Jean Bart. Peste o oră condu-l în apartamentul meu.

După plecarea locotenentului, părintele îl chemă pe Joseph, secretarul regelui :

— Domnule Joseph, vreau noutăţi despre Jean Bart.

— Săptămîna trecută a părăsit Belle Ville-ul, plecînd spre Dunkerque. Tocmai la timp. Florimond de Noailles, însoţit de douăzeci de soldaţi, voia să pună mîna pe el.

— De ce ?

— Ca să-i ia nişte scrisori.

— Ce scrisori ? !

— E o poveste mai lungă. Contele, dintr-un motiv sau altul, n-a vrut să execute ordinul dat de sir Thomas, acela de a-l aresta pe Jean Bart şi de a-l preda lui Hopkins. Atunci Hopkins a recurs la un vicleşug : i-a declarat contelui că toate scrisorile lui către sir Thomas s-ar afla în mîna lui Jean Bart.

— Şi contele a crezut ?

— Da. Şi din cauza asta l-am trimis pe Florimond la Belle Ville.

— Şi ce face acum Jean Bart ?

— Stă închis în casă. Nu vede pe nimeni. O singură dată s-a dus la jupînul Jacques şi a ieşit cu bătaie. Toţi îl duşmănesc.

— O ultimă întrebare : ce crezi despre Jean Bart ?

— Orice, părinte. Îl cred în stare să biruie toate piedicile, după cum nu-i exclus să fi trecut de partea Angliei.

— Îţi mulţumesc. S-ar putea să mai am nevoie de dumneata. Fii pe aproape. Peste cinci minute îl aştept pe Jean Bart.

Să se fi înşelat părintele în privinţa lui Jean Bart ? Să fie oare căpitanul un trădător ? Şi care putea fi preţul trădării ? Viaţa ? Un om care înfruntă moartea în fiecare clipă nu ţine cu tot dinadinsul la viaţă. Banii să-l fi tentat ? Exclus. Pentru un om ca Jean Bart marea reprezintă adevărata bogăţie, nu aurul. Să fie Anne Hopkins cauza trădării ?

Însă două ciocănituri în uşă îi întrerupse gîndurile.

— Intră, spuse părintele.

Jean Bart, şchiopătînd, se apropie de duhovnic, se înclină şi-i sărută inelul.

— Dacă n-aş fi simţit atingerea buzelor tale aş fi putut jura că eşti doar o arătare. Ia loc, fiul meu ! Ce vînt te aduce la mine ?

— Am considerat, părinte, că e datoria mea să mă prezint la palat, să raportez regelui şi vouă împrejurările în care...

— Ni le-a relatat Forbin. Le cunoaştem.

— Ştiţi, deci, totul ?

— Într-un fel.

— Atunci pot spera că voi primi o nouă fregată pentru a dovedi...

— Ce anume ?

— Pricepere, curaj, eroism.

— Dar dumneata le dovedeşti şi acum. Aici.

— Nu vă înţeleg, părinte. Sau mai bine spus nu vreau să vă înţeleg. Şi dumneavoastră mă credeţi un trădător ?

— Domnule Jean Bart, n-are nici o importanţă ce cred eu, sau ce cred alţii despre dumneata.

— Vreţi să spuneţi că important e ceea ce cred eu despre mine ?

— Întocmai.

— Sînt un om cinstit. Martor mi-e Dumnezeu.

— De ce să-l amestecăm pe el în toate treburile noastre ?

— Dar m-am bătut pentru Franţa. Aşa cum m-am priceput. Am înfruntat moartea ca s-o pot sluji în continuare.

— Franţa nu ţi-e datoare cu nimic. Ai slujit-o şi ea ţi-a dat o fregată. Asta a fost preţul ei.

— Dar sînt tînăr, mai pot lupta mulţi ani.

— De partea cui ?

— Cum de partea cui ? A Franţei.

— Frumoase cuvinte. Regele ar fi fericit dacă le-ar auzi. Ai uitat, însă, cîteva amănunte.

— La ce vă referiţi ?

— Ai fost împuşcat de sir Thomas ?

— În picior.

— Ai sărit în mare ?

— Da.

— De ce nu te-a ucis sir Thomas ? Ar fi putut s-o facă, nu ?

— Ar fi putut.

— Şi de ce n-a făcut-o ?

— Anne Hopkins i-a smuls pistolul din mînă.

— De ce ?

— Nu ştiu. Nu pot să-mi explic.

— Anne te-a iubit vreodată, te iubeşte ?

Jean Bart roşi ca un băieţandru. Era vădit încurcat. Întrebarea duhovnicului îl descumpănea.

— Nu ştiu, părinte, răspunse cu glas slab căpitanul. Nu cred.

— Dar dumneata ? Ai vreun sentiment pentru ea ?

— Îmi iubesc ţara, părinte.

— Toţi o iubim. Sau aproape toţi. Nu e vorba de Franţa. S-o lăsăm în pace. Te-am întrebat altceva.

— Ştiu că e în slujba Angliei, a ţării care ne e duşmană, că trebuie deci s-o urăsc, dar cred că...

— Am înţeles.

— Părinte, sînteţi slujitor al lui Dumnezeu. M-am spovedit dumneavoastră cu toată sinceritatea. Poate nici regelui nu i-aş fi spus adevărul pînă la capăt. Vreau să mă credeţi că n-am trădat Franţa, că vreau s-o slujesc cu tot devotamentul pînă la sfîrşitul vieţii.

— Am înţeles. Te-am înţeles. Dar ce pot face eu pentru dumneata ? Ştii cît de greu ţi-am obţinut numirea. Nobilii te duşmănesc. Regele, singurul om care te mai poate ajuta, e grav bolnav. Ce pot face eu pentru dumneata ?

— Şi atunci ce se întîmplă cu mine ? Nu mai pot fi ofiţer de marină ?

— Cred că nu.

— Părinte, am crezut că drapelul negru va zace întotdeauna în fundul lăzii. Mă văd nevoit să-l urc din nou pe catargul cel mare.

— Vrei să redevii pirat ?

— Am altceva de ales ? Fără aerul sărat în nări şi fără întinderea de apă la picioarele mele nu pot trăi. Franţa nu mă mai vrea. Mîna Angliei o resping. Voi redeveni eu... Jean Bart.

— Legile ţării pedepsesc pirateria. Îţi atrag atenţia !

— Pe mare nu există legi. Doar forţă. Cît timp voi avea pulbere destulă în cală şi mîinile astea zdravene, nu mi-e frică de nimic.

— Pe mare nu te va urma nimeni. Eşti un proscris.

— Vă înşelaţi, părinte. Pentru cîteva pungi de aur oamenii te urmează şi în infern.

— Domnule Jean Bart, îţi urez succes. Şi-ţi doresc să nu ţi se întretaie drumurile cu cele ale ţării.

— Vă mulţumesc, părinte, pentru cuvintele dumneavoastră.

— Cu bine, fiul meu.

Jean Bart se înclină în fața duhovnicului, îi sărută inelul și părăsi șchiopătînd camera de lucru.

— Mi-a plăcut căpitanul.

— Ați fost alături, sire ?

— Da. Am auzit întreaga discuție. Ce ai de gînd ?

— Să nu ne grăbim.

Părintele trase de un șnur de mătase. În cîteva clipe apăru Joseph. Secretarul se înclină în fața regelui.

— Eu te-am chemat, spuse părintele. Am vrea să punem ceva la cale.

— Eu mă retrag, spuse regele.

Părintele și secretarul îl salutară pe suveran.

— Doi oameni nu trebuie să scapi din ochi în aceste zile : contele de Noailles și Jean Bart. Fii atent la tot ce spune, dar mai ales la tot ce face contele. Aș vrea să scăpăm cît mai repede de el. Cu probe evidente însă.

— Dar avem. Vi le-am prezentat.

— Mărturia unui servitor, Vartan, nu e suficientă. Acte. De ele avem nevoie.

— Și cu Jean Bart ce fac ?

— Du-te de te schimbă și revino, te rog, în haine de călătorie !

*

Deci asta era. Franța nu mai avea încredere în el. Poate dacă ar fi putut sta de vorbă cu regele... Dar regele era bolnav...

— Hangiu ! Încă o carafă.

— Ați mai băut trei, și banii...

— Ți-ajung ? Și Jean Bart îi aruncă o pungă. Hangiul sună galbenii din pungă și rîse prostește.

— Acuma da. Știți, eu...

— Știu. Nu mă cunoști. Ai să mă cunoști. Și tu. Și toți.

Cam întrecuse măsura. Ei și ? Se ridică de la masă și plecă la culcare.

— V-am adus vinul.

— Un rînd la toată lumea. Plătește Jean Bart. Mie mi-ajunge.

În cameră îl aștepta un bărbat. Era Joseph, secretarul regelui. Să fi greșit camera ? Secretarul îi observă îndoiala.

— E camera dumneavoastră.

— Atunci, ce cauți dumneata aici ?

— Vă așteptam.

— Nu te cunosc. Nu te-am mai văzut niciodată. Pari venit de la drum.

— Ați ghicit. Din Anglia.

— De unde ?

— Nu sînteți dumneavoastră Jean Bart ?

— Ba da. Dar să n-aud de Anglia. Ai înțeles ? Ieși afară !

— Sir Thomas m-a trimis...

— Cine ?

— Sir Thomas. Vă roagă să-l iertați pentru tot ce a fost. Războiul are legile lui... Sir Thomas știe că Franța v-a respins, că s-a purtat urît cu dumneavoastră, că

dumneavoastră nu meritați această ingratitudine. Sir Thomas vă oferă această pungă cu aur pentru început. Și comanda unei escadre de fregate.

— Aur ? N-are Anglia atîta aur să mă cumpere pe mine. Cît despre fregate, am să mi le iau singur. Și-acuma pleacă pînă nu scot pistolul !

— Domnule căpitan...

— Nici un domnule căpitan. Ieși ! Și-i azvîrli punga.

*

Mîine seară se împlineau cele trei zile. Trei zile pierdute de pomană. Ar fi trebuit să-i spună din capul locului „da" jupînului Jacques. A sperat totuși... Era obosit. Pașii calului îl duceau spre casă, spre casa unde nu-l aștepta nimeni. La ce bun să se grăbească ? Prin fereastră străbăteau zorile. Se trînti în pat și încercă să doarmă. Vîrî mîinile sub cap. Sub pernă un sul de hîrtie. Aprinse o lumînare. La lumina tremurătoare citi stupefiat următoarele : „Te aștept la miezul nopții în pădure, la locul numit fîntîna părăsită. Vino singur. Anne."

— Vii la timp, doamnă, exclamă Jean Bart.

5

Jean Bart n-a avut astîmpăr toată ziua. A așteptat căderea nopții ca altceva. Pistoalele erau pregătite de dimineață. Era un pachet de nervi. La locul fixat de Anne

Hopkins a ajuns înainte de miezul nopţii. Nu era nimeni. S-a aşezat pe o buturugă. Dar n-avea de loc astîmpăr. Pe măsură ce timpul trecea devenea tot mai agitat. Era furios peste măsură pe Anne Hopkins. Dar începuse să fie furios şi pe el. Plecase de-acasă fără a spune cuiva un singur cuvînt. Putea să fie ucis fără ca cineva să-i poată veni în ajutor. Cum şi-a imaginat el că Anne Hopkins va veni la întîlnire singură ? Hotărît lucru, femeia asta îi răpea facultatea de a gîndi. De-abia desluşea nişte amănunte. De ce l-a chemat englezoaica aici, departe de ţărm şi nu undeva în larg ? Să se simtă mai sigură ea aici ? Drace ! Căzuse iar în cursă. Începea să-l deranjeze vădit prostia lui. Mai, mai că-i venea să-şi ia tălpăşiţa. N-avea nici un rost să-şi ofere viaţa pe tavă. Avea una singură. Nu merita să-şi bată joc de ea. Ei, căpitane, ţi-e frică ? Frică ? Nu era vorba de aşa ceva. Auzi un foşnet. Erau paşi. Scoase pistoalele. Trase piedica. Măcar să-şi vîndă pielea scump. Răsunară paşi şi în direcţia opusă. Iată-te, căpitane, prins în capcană. Luna nu răsărise. Era încă beznă. Jean Bart se rezemă de un copac. Avea în acest fel spatele asigurat.

— Stai, strigă el către una din umbre ! Cine eşti ?

— Anne Hopkins, răspunse o voce bărbătească.

— Şi tu ? întrebă Jean Bart cealaltă umbră.

— Altcineva, răspunse cea de a doua umbră cu o voce frumoasă de bariton.

— O mişcare dacă faceţi, trag !

— Într-o femeie lipsită de apărare ? întrebă prima voce. Nu mai recunosc Franţa !

— Sînteţi înarmaţi ? întrebă Jean Bart.

Ce întrebare stupidă ! Ce putea să-i răspundă ?

— Cu credinţa în Dumnezeu, răspunse prima umbră. Îşi bătea joc de el. Merita.

— Şi ce doriţi de la mine ?

— N-ai vrea să luăm loc pe iarbă ? Putem discuta mai în voie.

Unde mai auzise Jean Bart vocea asta ? Nu-şi mai amintea. Şi-acum ce putea să mai facă ? Vîrî pistoalele în buzunar şi se aşeză pe iarbă. Un cal sforăi pe-aproape. Pe deasupra codrilor se ivi luna. La lumina ei cercetă cele două umbre. Jean Bart se ridică deodată în picioare.

— Dumneavoastră, maiestate ? ! ! Şi dumneavoastră, părinte ! Nu mai înţeleg nimic !

— Lasă astea, spuse regele ! Avem de discutat ceva cu dumneata. Aici putem vorbi în voie.

— Dar eraţi bolnav !

— Pentru Franţa sînt şi acum. Uite despre ce este vorba. Te-am reprimit în marină. Îţi dau fregata şi cu ea o şansă. Încearcă să n-o scapi.

— Ce trebuie să fac, maiestate ?

— Cîteva zeci de nave comerciale franceze pline cu grîu au fost capturate de englezi în Marea Baltică. Convoiul va atinge coastele Angliei la sfîrşitul săptămînii. Avem nevoie de grîu. Franţa e în pragul foametei.

— Am înţeles. Franţa va avea grîul.

— Dar îţi atrag atenţia că n-am decît o singură fregată pentru dumneata. Celelalte sînt undeva, pe mare. Şi n-am cum să le chem.

— Te vei bate cu şapte fregate englezeşti, interveni părintele.

— Splendid.

— Ce-i splendid în toată povestea asta ?

— Totul, maiestate.

Regele îl privi pe duhovnic.

— Nouă ne e foame, căpitane, spuse părintele. Am vrea să mîncăm. Crezi că vom găsi ceva la jupînul Jacques ?

— Cum ? Să intraţi într-o tavernă ?

— Şi de ce nu ?

— Dar părintele...

— Nici un dar. Regele are obligaţia să cunoască toată ţara. Aşa cum este ea şi nu cum o descriu rapoartele dregătorilor. Şi cel mai bine o poate cunoaşte sub o haină de împrumut.

— Iată pentru ce, căpitane, spuse regele, în noaptea asta pentru dumneata ca şi pentru toată lumea eu mă numesc Grissot, avocat.

— Iar eu, adăugă părintele, Bombelle, secretar al domnului avocat...

*

Primele raze de soare mîngîiau pămîntul. Din taverna jupînului Jacques plecau ultimii muşterii : Jean Bart,

avocatul Grissot şi secretarul său, Bombelle. Drumul se clătina uşor sub picioarele lor. Băuseră, nu glumă. Şi miroseau a usturoi ! Toţi trei au mîncat pe săturate, au băut zdravăn, au ciocnit cu toată lumea, au ascultat cîntece de chef şi cîntece triste despre mare, trădare şi iubire. Regele şi părintele Julien regretau sincer că se luminase de ziuă. Noaptea cea mai frumoasă din viaţa lor luase sfîrşit. Ar fi vrut să prelungească această clipă cît mai mult, să nu se mai termine niciodată. Trecuse însă. În sipetul inimii lor trei bărbaţi vor fi nevoiţi să zăbovească imaginea acestei nopţi în care regele Franţei şi duhovnicul său au fost pentru cîteva ceasuri oameni obişnuiţi şi cu adevărat fericiţi. Dar din păcate despre această noapte istoria nu va afla niciodată.

6

De cînd fusese numit secund pe „Le Glorieux", de cîteva zile, Popinot nu mai călcase pragul tavernei jupînului Jacques. Şi tot de atunci nu mai pusese picătură de băutură în gură.

În toţi aceşti ani de şedere pe uscat, de frecventare zilnică a „Cimitirului epavelor", Popinot nu uitase de loc meseria ; o ştia şi-acum, şi încă foarte bine, cît zece marinari la un loc. Pierduse însă agilitatea, vioiciunea, rezistenţa de altădată. Obosea foarte repede. Gîfîia. Băutura lăsase urme. Ca să nu-l audă Jean Bart răsu-

flînd greu, Popinot tuşea. Îi era teamă să nu-l creadă prea bătrîn şi să nu-l mai ia cu el în larg.

Jean Bart plecase de ieri dimineaţă la Paris pentru ultimele instrucţiuni. Trebuia să se întoarcă din clipă în clipă.

Cînd se întoarse, îl găsi în cabina lui pe feciorul bătrînului Brissac, care îl aştepta de cîteva ceasuri. Jean Bart îl privi cîteva clipe mirat.

— Ce-i cu tine aici ? îl întrebă el pe flăcău.

Flăcăul se ridică intimidat. Trăgea de marginea hainei sale şi nu ştia ce să răspundă. De fapt ştia, îşi pregătise un adevărat discurs, dar acum uitase cum să înceapă.

— De azi-dimineaţă te aşteaptă, căpitane ! îi sări Popinot în ajutor. Spunea că vrea să se facă marinar, că merge cu noi să se bată cu englezii.

— Ce-ai spus ? întrebă Jean Bart.

— Domnul Popinot are dreptate. Aşa am spus. Vreau să plec cu dumneavoastră.

— Domnul Popinot ? De unde vă cunoaşteţi ?

— Mi-e... mi-e un fel de rudă, se bîlbîi Popinot.

— Nu, domnule căpitan. Astăzi l-am cunoscut.

Popinot lăsă capul în jos.

— Nu se poate !

— Domnule căpitan, vă rog, îl imploră flăcăul.

— Tatăl dumitale nu mi-ar ierta-o niciodată. Mi-a salvat viaţa. Nu pot să-i ucid singurul copil.

Moş Brissac... Nu-l va uita niciodată. I-a salvat viaţa...

„Am mai avut un fecior, i-a spus într-una din seri cînd îl adăpostise. Îl chema Pierre. O dată n-a ieşit din cuvîntul meu. Pînă a auzit de unul Jean Bart şi de isprăvile lui. De atunci a vrut să se facă pirat şi să cutreiere mările. Într-o noapte a fugit de-acasă. S-a dus la Brest. Cîtva timp n-am mai auzit de el. Am aflat mai apoi că şi-a făcut rost de o corabie veche şi că a devenit pirat. Într-o zi am aflat că ostaşii regelui l-au prins şi l-au spînzurat. Şi acum, dumneata, cel care i-ai sucit minţile lui Pierre, te afli sub acoperişul meu. Nu vreau să mai plătesc o dată. Mi-ajunge."

— Dar spune-i, Paul, că nu mai eşti un ţînc, că vrei să-ţi faci un rost în lume, că nu mai vrei să-l slugăreşti pe contele de Noailles.

— Popinot !

— Eu, căpitane, nu mă bag. Spuneam şi eu aşa.

— Cînd ai plecat de-acasă ? îl întrebă Jean Bart pe Paul.

— Acum trei zile.

— Şi ce-ai făcut pînă acum ?

— Am pîndit fregata. Voiam să mă urc pe ea doar în clipa plecării.

— Tatăl, tatăl dumitale ştie unde ai plecat ?

— Nu ! Nu m-ar fi lăsat.

— Popinot !

— Da, căpitane.

— Condu-l pe Paul pe ţărm ! Ridici apoi ancora şi scoţi fregata în larg. Ţii coasta Franţei pînă la Le Treport. Un ceas nu vreau să fiu deranjat de nimeni. Ai înţeles ?

— Da, căpitane !

Pe faţa lui Paul se rostogoleau lacrimi, şiroaie.

Jean Bart nu se simţea în apele lui. Era agitat, nervos. Se întreba de ce tocmai el fusese hărăzit să hotărască soarta acestui băiat ? De ce nu altcineva ? Oricine. Dacă Paul se va reîntoarce în Belle Ville, viaţa stupidă de fiecare zi îl va prinde în mecanismul ei ucigător şi-l va măcina clipă de clipă. Va deveni un infirm, un tînăr cu aripile rupte. Paul a întins mîinile spre altă lume, spre lumea lui, visînd primejdii, victorii, glorie. Dar la cîţi dintre ei le zîmbeşte zeiţa Fortuna ? Unii dispar înainte de a face primii paşi. Şi ajung oare cei mai meritoşi acolo sus ? Cum îl implorau ochii băiatului... Ar fi vrut să-i spună da, ar fi vrut să-l primească cu braţele deschise. Şi de ce n-a făcut-o ? De teama de a nu-l ucide pe bătrîn. I-a promis să nu-i sucească capul lui Paul, să-l lase în pace. A lua sub protecţia ta pe cineva înseamnă a ucide ? Astea sînt scuze ieftine, domnule căpitan... O fi observat oare Popinot cît de mult seamănă Paul cu fratele său ? Au aceeaşi privire, aceleaşi trăsături. Ce poate să-i treacă prin cap ? Dar de unde să-l cunoască Popinot pe Paul ?

Aşa-i. Nu mai avea de loc astîmpăr. Era ca un leu închis într-o cuşcă. Şi asta din pricina băiatului. Ba nu, din pricina lui, a neghiobiei lui. Îşi dădea seama că pînă nu va da de Paul şi nu-l va lua cu el nu va mai avea astîmpăr. Deschise hubloul care dădea spre punte şi strigă :

— Popinot ! Stai ! Opreşte !

Deschise uşa cu putere, urcă cîte trei trepte şi ajunse pe punte. Era întuneric beznă.

— Şi-acum dă-mi mie timona !

Cu cine vorbea Popinot ?

Mai mult pe bîjbîite ajunse lîngă secundul său. Alături de Popinot, pe un colac de frînghie, şedea Paul.

— Ce-nseamnă asta, Popinot ?

— Ce anume, căpitane ?

— Ce caută Paul pe fregată ?

— Mi-ai spus să-l conduc pe ţărm. L-am condus.

— Şi cum a ajuns aici ?

— Pe punte !

— Popinot ! Ai două carturi peste rînd.

— Am înţeles, căpitane !

— Şi de cînd, mă rog, marinarii nu mai au nimic de făcut în timpul călătoriei ? se răsti la el Jean Bart.

— Am înţeles, căpitane.

Jean Bart se răsuci pe călcîie şi plecă spre pupa fregatei.

— Mus Paul ! Ia timona şi ascultă comanda la mine ! şopti Popinot.

Dacă Jean Bart ar fi întors acum capul ar fi văzut cum în bezna nopţii a răsărit un zîmbet.

7

„Le Glorieux", fregată de vreo sută de tone, cu trei catarge, construită cu cîţiva ani în urmă în portul Brest, era ceea ce se cheamă o navă de război obişnuită. Nici mai bună ca altele, nici mai rea. Pe puntea fregatei stăteau strunite în funii groase cele 24 de tunuri, cîte 12 de fiecare bord. Tunurile, mijlocii ca mărime, erau aşezate pe nişte afete prevăzute cu discuri mari de lemn, un fel de roţi ce aduceau tunul în poziţie iniţială după fiecare lovitură trasă. Mînuirea acestor tunuri, ochirea cu ele, era o treabă complicată şi grea. Îţi trebuiau ani de experienţă pentru a putea fi un excelent ochitor. Din fericire, Jean Bart avea pe fregată mulţi marinari încercaţi. Pentru un servant totul era să nimerească vasul inamic drept în mijloc, să-i provoace o spărtură adîncă, sau să-i reteze catargele. În primul caz nava lovită se scufunda repede, în cel de-al doilea devenea imobilă, o plută oarecare rămasă în voia valurilor. Totul într-o luptă navală era să loveşti tu primul, să-ţi surprinzi adversarul, să-i impui tactica ta. Desigur, acest

lucru îl ştiau marinarii, şi cu toate astea numai unii dintre ei învingeau. Biruiau cei care gîndeau mai repede, acţionau mai repede, care aveau un echipaj disciplinat, priceput, dornic să se bată pentru victorie.

Cînd se lumină de ziuă, „Le Glorieux" ajunse în dreptul micului port Le Trèport. Marinarii coborîră pînzele şi aruncară ancora. Către seară „Le Glorieux" plecă cu direcţia Anglia. Fregata străbătu numai jumătate din distanţa care separă Franţa de Anglia, se opri un timp pentru a-şi trage răsuflarea, apoi porni cu toate luminile stinse spre nord-est. Toate aceste manevre aveau drept scop să inducă în eroare pe eventualii urmăritori. După ce fregata a trecut prin dreptul Calais-ului, Jean Bart l-a chemat pe Popinot în cabină şi, cu harta în faţă, i-a indicat drumul pe care îl aveau de urmat. Nici un marinar nu trebuia să ştie care-i ţinta călătoriei lor, spre ce direcţie se îndreaptă. Ziua următoare i-a găsit plutind pe Marea Nordului. Era atîta linişte pe fregată, încît aveai impresia că „Le Glorieux" înainta pe vîrful picioarelor. Toţi stăteau la posturi într-o aşteptare nervoasă.

— Convoi la tribord! strigă marinarul de cart din vîrful catargului mare.

După minute lungi convoiul începu să se zărească. În mijloc cîteva zeci de corăbii comerciale franţuzeşti, pline cu grîu, capturate în largul mării de vase de război engleze, iar pe lîngă ele şapte fregate englezeşti

ce patrulau de zor. Jean Bart îl privi pe Popinot. Uriaşul dădu din cap. Fregata se bandă la tribord. Velele pocneau umflate de vînt. „Le Glorieux" se năpusti cu toată viteza spre puzderia de nave din faţă. Jean Bart îi arătă un punct în zare. Popinot dădu din cap. Prin punctul acela trebuiau să spargă convoiul, să-l rupă în două pentru a ridica între „Le Glorieux" şi fregatele englezeşti o pavăză alcătuită din corăbiile comerciale. Acţiunea era bine chibzuită, dar nebunească. Era suficient ca o corabie să-i bareze drumul, pentru ca totul să se năruie. Şi în afară de asta, „Le Glorieux" trebuia să se bată cu şapte fregate inamice. Dar în aceste momente cel mai bine era să nu despici firul în patru, să laşi totul în voia valurilor, după cum spun bătrînii lupi de mare. Fregatele englezeşti dădură alarma. Era prea tîrziu. Tunurile de pe „Le Glorieux" începură să scuipe foc. O fregată inamică atinsă în plin pieri în valuri, de parcă ar fi fost înghiţită de un căpcăun. Mai rămîneau şase. Englezii, pentru a putea pune tunurile în bătaie, trebuiau să se deplaseze la dreapta sau la stînga. Numai aşa puteau opune tribordul sau babordul lui „Le Glorieux". Marea agitată şi vîntul puternic le îngreuia manevrele. Din pricina grabei, sau poate a panicei, o fregată englezească se ciocni de o corabie comercială. Se auzi o trosnitură puternică. Peste cîteva minute din cele două nave mai rămaseră doar cîteva

scînduri. Cele cinci fregate englezeşti auziră bubuitura şi se opriră toate ca la comandă. Crezură că tot convoiul e prins între două focuri. De pe fregata-comandant porniră nişte semnale. Fregatele englezeşti se împărţiră. Trei porniră înspre „Le Glorieux" ca nişte cîini furioşi, iar celelalte două plecară în căutarea invizibilului adversar.

— Vino la stînga cît poţi ! strigă Jean Bart.

Popinot execută ordinul. „Le Glorieux" se bandă mult la babord. Acum în dreapta fregatei lui Jean Bart era o singură fregată inamică. Celelalte două erau undeva, în dreapta primei. Pentru a putea trage toate trei împotriva fregatei franceze ar fi trebuit să facă o manevră complicată care cerea în primul rînd timp. Şi el era extrem de preţios într-o asemenea împrejurare. Deci Jean Bart lupta din nou cu o singură fregată inamică.

— Toate velele sus ! strigă din nou Jean Bart.

„Le Glorieux" părăsea teatrul operaţiunilor ? Fugea de luptă ? În ochii marinarilor francezi se citea nedumerirea. Fregata engleză porni în urmărirea lui „Le Glorieux". Celelalte două fregate sesizară tîrziu manevra pe care a făcut-o nava din dreapta lor şi trebuiră să facă un ocol mare pînă să poată pleca spre locul luptei.

— Popinot, drept înainte !

Unde înainte ? În faţa fregatei „Le Glorieux“ erau corăbiile comerciale. Să se năpustească spre ele ? Broboane reci de sudoare îi umeziră fruntea. Popinot nu mai pricepea nimic. Ca şi cei de pe fregata din spatele lor, englezii se opriră. Această oprire le-a fost fatală. „Le Glorieux“ a venit brusc la dreapta. Acum toate tunurile de la tribord priveau lacome prova fregatei englezeşti.

— Foc !

Un obuz lovi arborele mare. Englezii înţeleseră greşeala făptuită şi încercară s-o repare. Virară şi ei la tribord. Manevra s-a dovedit din nou greşită, deoarece se depărtară şi mai mult de celelalte două fregate. Acestea din urmă trebuiau să facă un nou ocol pentru a putea pune tunurile în bătaie.

— Foc !

A treia fregată engleză ieşea din luptă. Mai rămîneau patru. „Le Glorieux“ vira la dreapta.

— Foc lung !

— Patru, strigă Popinot cu bucurie în glas.

— Popinot !

— Da, căpitane.

— Direcţia cele două fregate !

Prin această manevră, Jean Bart fugi din calea fregatei-comandant şi se îndreptă spre celelalte două, care se aflau dincolo de convoiul vaselor comerciale. Jean

Bart se bizuia în această clipă pe atacul prin surprindere.

De data asta Popinot înţelese planul de luptă. Era fericit că are un căpitan ca Jean Bart. Dacă ar fi putut să dea pe gît o singură duşcă... Desigur, nici vorbă de aşa ceva.

Cele două fregate englezeşti plecate în urmărirea adversarului patrulau şi acum de zor. Popinot se uită la Jean Bart.

— Atenţie la stînga... prova! îi spuse Jean Bart.

Asta înseamnă că alegerea căzuse asupra fregatei celei mai apropiate şi că atacul trebuia îndreptat spre partea din spate a navei de război, lipsită total de apărare. Cîteva proiectile bine ţintite şi fregata porni în lumea abisurilor. Cealaltă o rupse la fugă cu direcţia Anglia. „Le Glorieux" putea acum să respire o clipă. Jean Bart mai avea un obstacol de trecut. Cel mai greu. Distrugerea ultimei fregate. Cine învingea acum cucerea victoria, se acoperea de glorie. Ar fi fost stupid ca Jean Bart să piardă. Scufundase cinci fregate. De fapt patru, cea de-a cincea se scufundase singură, în timp ce cea de-a şasea fugise. Va fi o luptă pe viaţă şi pe moarte la care vor fi martore cele cîteva zeci de corăbii comerciale franţuzeşti. Clipa de răgaz luase sfîrşit. Fregata-comandant se îndrepta spre „Le Glorieux". Jean Bart îşi încărcă pistoalele. Îl căută apoi cu privirea pe

Paul Brissac. Stătea lîngă Popinot. Se apropie de el și-i dădu un pistol ; celălalt și-l opri pentru sine.

— Popinot, treci la tunuri ! Lasă-mi mie timona. Și nu uita că jucăm cartea cea mare.

Popinot dădu din cap afirmativ.

— Tragem cu tribordul sau babordul ?

— Cred că nici Dumnezeu nu știe cu ce vom trage, răspunse Jean Bart.

— La tunuri toată lumea ! strigă Popinot.

— Ți-e frică, Paul ? îl întrebă Jean Bart.

— Puțin. Parcă mă ia cu frig.

— Să-ți spun un secret, Paul. Și mie mi-e cam rece. Dar pun totul pe seama lui octombrie.

Cele două fregate înaintau încet, parcă se tîrau pe deasupra valurilor. Pescărușii, în văzduh, țipau asurzitor. „Le Glorieux" se opri. Același lucru îl făcu și fregata-comandant. Vîntul își schimbă dintr-o dată direcția. Bătea acum dinspre țărm. „Le Glorieux" porni ca din pușcă spre dreapta.

— Foc ! strigă Jean Bart.

Fregata-comandant, dezmeticindu-se, porni în urmărirea lui „Le Glorieux". Jean Bart schimbă brusc direcția.

— Popinot !

— Foc !

„Le Glorieux" alerga pe mare ca un om beat cînd în dreapta, cînd în stînga. Fregata-comandant reacționa

cu putere. Cîteva proiectile trase de englezi izbiră fregata franceză fără a-i provoca pagube prea mari. În acest timp, profitînd de încordarea luptei, corăbiile comerciale franţuzeşti s-au răsfirat şi au alcătuit un cerc imens. Englezii au remarcat tîrziu roirea navelor comerciale. Şi chiar dacă ar fi văzut-o la vreme, ce mai puteau face? Cercul ce prinsese în mijloc cele două fregate începu să se strîngă ca un cleşte. Englezii au înţeles că au pierdut partida, că nu mai au nici o şansă de scăpare. Dacă ar fi scufundat pe „Le Glorieux", fregata-comandant ar fi pierit strivită de zecile de corăbii comerciale. Spre lauda lor, englezii continuau să lupte.

— Căpitane! Căpitane! Priveşte la convoi!

Jean Bart observase de mult manevra. N-a înţeles însă de ce corăbiile n-au făcut-o de la început. Probabil s-au temut că nava lor este un vas cu piraţi. Dacă ar fi manevrat la timp i-ar fi uşurat mult misiunea. Jean Bart voia să abordeze fregata-comandant, s-o captureze şi s-o remorcheze în Franţa.

Popinot aştepta o nouă comandă. Dar ea nu venea.

Cele două fregate se abordară. Începu lupta. Popinot, cu pumnul lui ca un mai, zvîrlea peste bord dintr-o singură lovitură cîte doi-trei englezi. Paul se ţinea pe lîngă el şi nu voia cu nimic să se lase mai prejos. Băiatul ştia să se bată.

— Bravo! Straşnică lovitură, îl îmbărbătă Popinot pe flăcău.

Lovind cu sete, Jean Bart îşi croi drum spre comandantul fregatei englezeşti.

— Te aşteptam, căpitane, îi strigă comandantul. Ştiam că vei veni.

„Ei drăcie! Comandantul fregatei e chiar Alphonse de Riveau", îşi spuse Jean Bart.

— Richard Smith, căpitane. Riveau era un nume de împrumut.

Jean Bart căută din priviri pe soţii Hopkins, pe sir Thomas...

— Sînt singur.

„Englezul ăsta citeşte gîndurile?"

Jean Bart lovi cu dreapta. Smith făcu la timp un pas înapoi. Acum lovi Smith. Jean Bart pară lovitura cu stînga, iar cu dreapta îl lovi pe Smith în obraz. Englezul zîmbi. Jean Bart îl mai lovi o dată în acelaşi loc. Zîmbetul dispăru de pe chipul englezului.

— Bravo, căpitane, îi spuse Smith.

Un marinar englez sări în ajutorul comandantului. Lama unui cuţit îi lucea în mînă. Jean Bart întoarse doar pentru o secundă capul spre marinar. În acelaşi moment însă Smith îl lovi cu toată puterea pe Jean Bart în stomac, care se chirci de durere.

— Domnule Popinot, strigă Paul. Căpitanul e în pericol.

Smith ridică pumnul pentru a-l lovi din nou pe căpitan. Popinot apăsă pe trăgaci. Smith lăsă mîna în jos, fără vlagă.

— Popinot, strigă Jean Bart secundului său.

Popinot îi răspunse printr-o nouă apăsare pe trăgaci.

Smith se prăbuşi la picioarele lui Jean Bart.

— Ce-ai făcut, Popinot ? îl întrebă Jean Bart.

Popinot zîmbea cu gura pînă la urechi.

— Am tras, răspunse el.

— Şi de ce dracu ai făcut-o ?

Jean Bart îngenunche lîngă Smith. Îşi rupse o bucată de cămaşă şi începu să-l panseze.

— N-are nici un rost, căpitane. Nu mai am mult de trăit. Presimt că nu voi apuca înserarea.

Şi ziua era pe sfîrşite. Jean Bart stătea neputincios la căpătîiul lui Smith. Ştia că nu-l mai poate salva. Rana era mortală.

— Poţi să-mi răspunzi la cîteva întrebări ?

— Dă-i drumul ! Timpul zboară.

— Soţilor Hopkins le datorez un răspuns. Ca şi lui sir Thomas. Unde i-aş putea găsi ?

— Pe sir Thomas nu-l vei găsi niciodată. Are o mie de feţe. Şi nici nu ştiu de fapt cum îl cheamă.

— Dar pe soţii Hopkins ?

— Care soţi ? N-au fost niciodată căsătoriţi. La Londra e o tavernă a lui Billy Roşcovanul. Întreabă acolo de ea. Nu uita însă că ea te-a salvat de la moarte. O femeie nu face asta pentru un bărbat decît pentru... Anne... Anne...

Smith obosise. Își adună ultimele puteri.

— Te iubește... căpitane...

— Pe mine ?

— S-a și înnoptat ? Mi-e frig... Soarele... unde-i soarele ? S-a dus ?... Da ?...

Un horcăit prelung. Sîngele îi țîșni pe gură. Se prelinse pe bărbie, pe haină. Smith se ghemui. Parcă îi era frig. Apoi întinse mîinile, picioarele, ca un copil înainte de culcare. Muri.

A doua zi, pe la prînz, în aclamațiile mulțimii, corăbiile comerciale, plus două fregate militare acostau în portul Dunkerque. Grîul mult așteptat sosise. Franța era salvată de la foamete. Pe țărm coborîseră aproape toți marinarii. Pe bordul lui „Le Glorieux" mai rămăseseră doar Paul, Popinot și Jean Bart. Paul n-avea unde să se ducă, Popinot avea unde să se ducă și de aceea nu cobora, iar Jean Bart voia să rămînă singur cu gîndurile lui.

8

Jean Bart ajunsese la capătul unui drum. Dorise să ajungă aici. Din toată inima. Și ajunsese. Era oare fericit ?

Jean Bart împlinise de curînd treizeci de ani. Intrase în cea de-a doua parte a vieții. Scobora panta. Era singur.

Teribil de singur. Pe lume nu mai avea pe nimeni. Toţi ai lui — părinţi, rude — muriseră. Să lupţi, să învingi mereu... Pentru cine? Ar fi vrut şi el să fie aşteptat pe ţărm de braţele calde ale nevestei, de părul ciufulit al copilului său. Ar fi vrut să-şi sărute nevasta şi să-şi îmbrăţişeze băiatul. Să-şi ia apoi feciorul în cîrcă şi să plece cu el spre casă. Fericit. Ca un general roman triumfător.

Era singur între cei patru pereţi ai strîmtei lui cabine. Singur. Izbi cu pumnul în masă. Sticla cu rachiu clănţăni speriată.

Şi-apoi această Anne! A apărut în viaţa lui. I-a lăsat impresia că ţine la el. O noapte întreagă au recitat împreună versuri. Au numărat stelele. Au mîngîiat cu privirea bolta cerului. Au privit de undeva de sus Parisul adormit. Şi-au dat mîinile ca doi oameni care vor să plece la un drum lung. Şi-apoi a fugit. L-a dat pe mîna englezilor, ca apoi să azvîrle în mare pistolul care l-ar fi ucis. Deci viaţa i-o datorează ei. Fără Anne el l-ar fi aşteptat pe Smith la un capăt de drum. Deci ei îi datorează victoria de azi. Totul.

— Anne! Vino şi-ţi ia răsplata! strigă Jean Bart.

Popinot îl auzi pe căpitan ţipînd şi alergă spre cabina căpitanului.

— Ai spus ceva, căpitane?

— Ce? Ce să spun?

— Ai strigat. N-am înţeles ce.

— Am urlat să te duci la dracu. Asta am spus. Ai înţeles ?

— Am înţeles.

— Popinot ! Unde te duci ?

— Unde m-aţi trimis.

— Măi Popinot, să ştii că tu vei muri de mîna mea. Eu îţi fac felul. Dar pînă una, alta hai să ciocnim un pahar împreună !

— Nu există. Pe vas nu beau. Pe uscat, văd eu. Dacă vrei să ciocneşti cu cineva un pahar îl chem pe Paul. N-a coborît pe ţărm.

— Popinot, dacă-l prind pe Paul că bea o singură înghiţitură, vă omor pe amîndoi. Ai înţeles ?

— Pot să spun n-am înţeles ? Am înţeles.

— Dacă da, atunci toată lumea la culcare ! Noapte bună.

— Noapte bună, căpitane.

— Popinot ! Stai o clipă !

— Da, căpitane.

— Voi lipsi trei zile. Pentru toată lumea sînt bolnav şi nu pot să văd pe nimeni.

— Pleci la Paris, căpitane ?

— Lasă barca mare la apă ! Vezi să nu te vadă cineva !

— Căpitane, dar e o nebunie ! Nu te las singur nici mort.

— Dacă nu mă întorc în trei zile pleci la Paris şi duci regelui raportul. E în cufăr. Ţine cheia !

*

— Doamnă, un grup de soldaţi ne-au barat drumul. Nu ne dau voie să trecem.

Lady Caroline Melbourne scoase capul pe ferestruica trăsurii şi-i strigă vizitiului :

— Dă peste ei !

Trăsura porni ca din puşcă. Soldaţii se feriră din drum. Ofiţerul sări pe scara trăsurii. Scoase pistolul.

— Dacă nu opreşti trăsura, îi spuse el vizitiului, trag asupra dumitale !

Lady Caroline îl lovi cu umbrela peste mînă.

— Jos, ţărănoiule !

Ofiţerul scoase un ţipăt şi-şi retrase mîna. Ie aceeaşi clipă lady Caroline îl împunse cu umbrela între coaste. Dezechilibrat, ofiţerul se rostogoli în praf. Pistolul luă foc. Larma aceasta neobişnuită ridică în picioare tot castelul. Sir John ieşi şi el pe peron.

— Ce-aţi înnebunit ?

— Mătuşă...

— Nici o mătuşă. Să mă oprească pe mine nişte nespălaţi ? Unde-i Anne ?

— În camera ei. Aşa cred.

— Şi cu tine am de vorbit ceva.

Înaltă, voinică, lady Caroline din cîţiva paşi străbătu holul, urcă scările şi deschise cu putere uşa camerei lui Anne.

— La ora asta în pat ? Şi cu geamurile închise ?

— Nu mă simţeam bine.

— Pe mine nu mă poţi minţi. Eşti sechestrată în casă de soţul tău. Adică de fostul tău soţ. De frică să nu păţească ceva a divorţat în ascuns de tine.

— Cine, John ?

— Doar nu erai măritată cu papa ! Spune-mi ce-ai făcut ?

— Nimic.

— Ştii de ce eşti acuzată ?

— Nu.

— Trădare. Anne, ţi-am tolerat multe, am închis ochii o dată şi încă o dată. Ajunge !

— Dar n-am făcut nimic, nu ştiu nimic.

— Nici tu nu crezi ce spui. Eşti leită bunică-tu. Dar el era bărbat, amiral, adică tîlhar de apă. Pe cînd tu eşti femeie şi ar trebui să fii la locul tău. Îl iubeşti ?

— Pe cine, mătuşă ?

— Doar nu pe tontul de John. Pe francezul tău.

— Mătuşă...

— Am înţeles. Şi acuma ce-i de făcut ? Stai aşa cu braţele încrucişate ? Spune !

— Şi ce pot să fac ?

— Cum ce să faci ? Liberă eşti. Scrie-i. Or vine el la tine, ori te duci tu la el.

— Nu pot.

— De ce ?

— Pentru că sînt o trădătoare.

— Lasă prostiile ! Te gîndeşti la Anglia ? Îţi mai aminteşti ce spunea bunicu-tău despre Anglia ?

— O doamnă bătrînă şi cumsecade care suportă orice. Dar nu e vorba de ea.

— Dar de cine ?

— De el.

— Mă faci să rîd, fetiţă. Trădînd cîte puţin, devenim interesante. Peste două zile vin să te iau la mine. Acum mă duc la rege să-ţi obţin iertarea.

Lady Caroline o sărută pe Anne pe frunte şi plecă valvîrtej. În aceeaşi seară plecă şi John.

*

În seara următoare, privind pe fereastră, Anne Dundee văzu pe soţul ei şi pe Hopkins sosind. Cineva i-a deschis uşa camerei. Nu putea fi altul decît fostul ei soţ. Uitîndu-se din nou pe fereastră a observat că soldaţii de pază îi supravegheau geamul luminat. Anne a bănuit că John pune ceva la cale. Dar ce ? Uşa camerei era închisă pe dinafară. Pe fereastră nu putea ieşi.

Ar fi fost văzută de soldaţii de pază. Singura soluţie era căminul. Hornul căminului ei comunica cu cel din sufragerie. Dar cum să coboare pe el ? Rupse cearşaful bucăţi şi făcu din el o funie. Cînd a ajuns în sufragerie,

John şi cu Hopkins părăseau biblioteca. Deci totul fusese în zadar. La despărţire, John i-a spus lui Hopkins :

— Dacă nu reuşeşti, sîntem amîndoi pierduţi. Jean Bart sau noi.

— Am înţeles, sir. Veţi avea capul lui !

— Îl vreau viu. Ai înţeles ?

— Da, sir.

— Succes, Hopkins.

— Vă mulţumesc, sir.

După plecarea lui Hopkins, sir John se aşeză pe un fotoliu.

Se ridică după un timp şi plecă în dormitorul său. Anne tremura toată. De frig, dar şi de emoţie. Jean Bart era în primejdie. Trebuia să plece să-l anunţe. Imediat. Dar cum ?

9

— Gata ! S-a închis ! Nu mai e nimeni.

Cel care vorbise era Billy Roşcovanul, patronul tavernei cu acelaşi nume, renumită în toată Londra. Se spunea despre el că e prieten cu toţi cei de la curte. Asta se spunea doar. În schimb era prieten pe faţă cu toţi tîlharii. Şi nu se sfia s-o recunoască cu glas tare.

Necunoscutul căruia se adresase Billy Roşcovanul scoase o pungă cu aur şi o răsturnă pe masă.

— Cîte mai ai ? îl întrebă Billy.

— Încă patru.

— Şi ce vrei ?

— Vreau să dau de Anne Hopkins.

— Cine te-a trimis la mine ?

— Richard Smith.

— Din cer ?

— Înainte de a muri mi-a spus că dumneata eşti singurul om care ai putea să-mi dai unele informaţii despre ea.

— Şi dacă nu vreau ?

— Atunci înseamnă că am făcut drumul degeaba.

— Ei, ce faci, pleci ? Ia-ţi măcar banii !

— Noapte bună.

— Ia stai o clipă ! Dumneata eşti un om ciudat. Nu te-am mai văzut pe la mine. Eşti de prin partea locului ?

— Nu prea.

— Olandez ?

— Să zicem.

— Jack !

— Da, jupîne.

— Îl conduci pe domnul Van Saanen, nu ?

— Da.

— La domnul Robertson.

— Am înţeles.

— Nu mă întrebi cine este acest domn Robertson ?

— Nu.

— E bijutierul curţii regale. Şi-acum dă-mi punga. Bijutierului nu-i dai nimic. Mă achit eu faţă de el.

La ora asta tîrzie din noapte bijutierul nu dormea.

— Anne Hopkins, spui ?

— Da, domnule Robertson.

— În primul rînd n-o cheamă Hopkins, n-a chemat-o niciodată. Ba da. Nu cumva eşti francez ?

— Aş prefera să nu răspund la întrebarea dumneavoastră.

— Te priveşte. Anne Dundee o cheamă. E căsătorită, de fapt a fost, cu sir John Dundee. Acum stă la Exeter în comitatul Yorkshire. Închisă. Bănuită de complicitate cu Jean Bart. Castelul e păzit. N-ai să poţi ajunge la ea. Un singur om te poate ajuta. Preotul satului. Dacă o vrea. O dată pe săptămînă face slujbă în capela castelului. Te mai interesează ceva ?

— Nu. Vă mulţumesc.

— Noapte bună !

— Noapte bună.

În aceeaşi noapte Jean Bart plecă spre Exeter. Sosise tîrziu însă. Preotul îi spuse că Anne Dundee, Anne Melbourne, pe numele ei de fată, a dispărut fără urme

de cîteva zile. Probabil a fugit la Londra. A o căuta în Londra e ca şi cum ai căuta acul în carul cu fîn. La noapte se împlineau cele trei zile de cînd părăsise Franţa.

10

Versailles. Sala tronului. Candelabre uriaşe făcură din noapte zi. O mare de oameni, bărbaţi şi femei, în haine strălucitoare. Peruci pudrate, zîmbete confecţionate, diamante făcînd ape, ape. În capătul sălii, pe cele două tronuri, regele şi regina. În dreapta şi în stînga lor, curtea regală. Undeva mai retras, părintele Julien. Ascuns în spatele unei coloane, părintele cerceta cu privirea pe toţi cei prezenţi. Un valet bătu cu bastonul de trei ori. Anunţă :

— Căpitanul de fregată, Jean Bart !

O mare de capete se întoarse spre a-l privi. Femeile erau teribil de curioase să vadă cum arată în realitate un erou al mării. Exclamaţii izbucneau din spatele evantaielor la fiecare pas. Drept, cu faţa arsă de soare, cu privirea senină, dar îndrăzneaţă, mergînd rar, măsurat, Jean Bart făcu o excelentă impresie. Se opri în faţa suveranului şi se înclină. Regele îi zîmbi. Ministrul marinei făcu un pas înainte. Se închină în faţa regelui şi

apoi dădu citire unui larg act oficial. Era înşiruirea meritelor lui Jean Bart. Lectura ministrului era din cînd în cînd acoperită de exclamaţiile sălii.

— Pentru faptele sale de arme, citi în încheiere ministrul, propunem pe căpitanul de fregată Jean Bart pentru avansare. Dată astăzi, 28 noiembrie 16...

Aplauze răsunară în întreaga sală. Şi contele de Noailles aplauda. „Ipocritul", rosti în sinea lui părintele.

— Iar noi, luă cuvîntul regele, îţi conferim în numele nostru şi al Franţei titlul de marchiz. Franţa întreagă, prin domnii Grissot şi Bombelle, îţi mulţumeşte pentru tot ce-ai făcut.

— Grissot !

— Bombelle !

Aceste două nume fură şoptite de toţi cei prezenţi. Cine erau ? Nimeni nu-i cunoştea. Nimeni n-auzise de ei. Membrii curţii se căutau din priviri. Erau miraţi cu toţii. Grissot ! Bombelle ! Ăştia le vor lua locul ? Zilele lor sînt deci numărate. În spatele coloanei de marmură părintele Julien zîmbea.

— Şi-acum, domnilor, spuse regele, poftiţi la bal ! Să înceapă muzica.

Cînd a plecat în zori de la Versailles, Jean Bart, în buzunar, mai avea un ordin : cel prin care Paul Brissac fusese numit sublocotenent în marina militară franceză. Cum sosi la hanul „La Cocoşul şchiop", unde trăsese

împreună cu Popinot şi cu feciorul bătrînului Brissac, îi făcu cunoscut lui Paul evenimentul şi-l felicită. Paul era prea fericit ca să mai ia aminte la spusele lui Jean Bart. Sări într-un picior ca un copil, cîntă, îl îmbrăţişă pe Jean Bart şi pe Popinot, apoi izbucni în plîns. Cînd Paul se mai potoli, plecară toţi trei după cumpărături. Toată ziua au cutreierat prin oraş. Au mîncat seara împărăteşte, s-au culcat, iar a doua zi, călări, au plecat spre Belle Ville. Pe măsură ce se apropiau de Belle Ville, Jean Bart se întuneca la faţă. Nu prea ştia cum va reacţiona bătrînul. Paul, în uniformă de ofiţer, arăta de parcă ar fi furat întreaga fericire de pe pămînt, iar Popinot, cu glasul lui dogit, cînta de mama focului. Ajunseră în Belle Ville. În frunte galopa Paul, după el se ţinea Popinot, iar undeva, mai în spate, se afla şi eroul Franţei. Jean Bart îl zări de departe pe moş Brissac. Trebăluia prin ogradă. Moşul auzise tropăit de cai şi întorsese capul. Paul sări din şa şi se duse spre tatăl său să-l îmbrăţişeze.

— Tată ! Iată-mă ! Sînt ofiţer. Am venit.

— Ţi-arăt eu ţie, ai venit ? Ia pune mîna pe plasa asta şi descurc-o ! Doar nu ţi-o cădea nasul !

Paul se înhămă la plasă cît ai bate din palme. Jean Bart răsuflă uşurat. Îi făcu semn lui Popinot.

— Păi noi om pleca, moş Brissac. Cu bine, spuse Popinot.

— Cu bine, moş Brissac.

— Cînd trebuie să mă prezint pe fregată, domnule căpitan ? întrebă Paul.

— Ţi-arăt eu ţie fregată, îl certă tăică-su.

— Permisie şapte zile, îi răspunse Jean Bart.

— Om mai vedea noi, spuse bătrînul. Şi-acu' drum bun ! Am un dram de treabă cu ofiţerul ăsta al meu.

Jean Bart şi Popinot plecară. La ieşirea din Belle Ville Popinot îşi struni calul.

— Căpitane, eu aş...

— Poţi să-mi spui şi mergînd.

— Păi asta-i, că eu aş vrea să apuc la dreapta.

— Şi de ce, mă rog ?

— Cum să-ţi spun ? Acum... mai mulţi ani în urmă îi promisesem unei fete s-o iau de nevastă. Pe atunci n-aveam nici un rost. Acuma se cheamă că sînt secund. Aş lua-o. Dacă nu s-o fi măritat. Stă două sate mai încolo. Te superi ?

— Pentru ce să mă supăr ?

— Că te las singur.

— Nu, Popinot, de ce să mă supăr ? Îţi urez noroc.

— Păi dacă fata s-o fi măritat şi mergi mai încet te ajung din urmă.

— Bine, Popinot. Noroc !

— Mulţumesc, căpitane.

Popinot nu l-a mai ajuns pe Jean Bart, deşi căpitanul a mers la pas. Cînd a ajuns Jean Bart la marginea

Dunckerque-ului se înserase de-a binelea. În sfîrşit, îl ajunsese oboseala. Ar fi vrut să doarmă cîteva zile în şir. Vremea era a ploaie. Tocmai bună pentru somn. A ajuns. Uşa de la intrare era deschisă. Nu-şi mai amintea dacă a închis-o sau nu. Auzi un geamăt stins. Asta-i bună! Cine putea să geamă într-o casă pustie? Stafiile doar. Îşi pipăi pistolul. Era încărcat. Cîţiva paşi mai încolo se împiedică de ceva. Bîjbîi în întuneric. Era un om. Făcu lumină. Cu faţa la pămînt, legat ca un colet şi cu căluş în gură, zăcea un bărbat. Îl răsuci. Dar ăsta-i Hopkins! Scoase pistolul. În penumbra camerei se mişcă ceva. Dacă înainta cu lumina aprinsă era o ţintă clară. Stinse lumînarea. „S-a dus somnul", îşi spuse Jean Bart. Se apropie de Hopkins şi-i desfăcu căluşul. Răsufla greu. Îl ridică în capul oaselor ca o pavăză. Un scaun căzu. Jean Bart aprinse din nou lumînarea. Anne înainta spre el, şchiopătînd. Jean Bart o ajută să se aşeze pe un scaun. Abia acum în mintea lui se făcu lumină.

— Aş vrea să beau ceva, spuse Anne cu glas stins.

Jean Bart îi oferi un pahar cu vin. Anne îl bău pe nerăsuflate.

— Îţi mulţumesc.

— Eu trebuie să-ţi mulţumesc. Mi-ai salvat viaţa. Şi arătă spre dezordinea din cameră şi spre Hopkins.

Anne zîmbi.

— Nu sînt numai eu vinovată. În aceeaşi măsură e vinovat şi Forbin. A plecat acum cîteva minute. Spunea că o să revină.

— Forbin ? ! ? !

Jean Bart era fericit ca un copil. În sfîrşit, Forbin... Deci nici el nu l-a crezut trădător.

— Înainte de a veni, începu Anne, aş fi vrut să te întreb ce-ai gîndit despre mine, ce gîndeşti. Acum îmi dau seama că toate astea n-au nici un rost. Aş vrea să-ţi cer un lucru doar : să nu mă deteşti.

— Anne, ţi-aminteşti hanul „La Cocoşul şchiop" ? De la fereastra lui am privit amîndoi Parisul dormind.

— Totul a fost un vis.

— Pe care n-am să-l uit niciodată.

— Îl vei uita.

— Mai ţii mine ? „Pămînt n-avu o palmă în lume"...

— „Şi dete tot, cum bine ştiţi..." Bătrînul nostru François Villon.

— Anne, ţi-am promis atunci că te voi lua cu mine pe întinsul mărilor.

— Şi eu am fugit. Şi te-am trădat.

— Anne ! Te întreb şi-acum. Vrei să străbatem împreună mările... toate ?

— Nu. Nu cred. Ştii totul despre mine.

— Anne !

— Aş vrea să plec acum.

— Dar şchiopătezi !

— Puţin. Trece. Nu mai sînt obişnuită să port pantofi.

— Dar... sînge. Eşti rănită.

— Cu bine.

— Nu te las să pleci. Te voi ţine cu forţa.

— De ce ?

— Ca să nu mă mai trădezi.

— Căpitane, ce faci ?

— Te duc pe vas. Acolo-i toată lumea mea. Vreau să te arăt mării, să-i spun că te-am găsit, vreau s-o rog să te ţină ferecată cu lanţurile ei de care nimeni nu scapă niciodată.

— *Sfîrşit* —

Redactor responsabil:
IORDANA URECHE
Tehnoredactor: GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 25.09.1967. Bun de tipar 03.04.1967. Apărut 1967. Comanda nr. 8.122. Tiraj 80.140. Hîrtie ziar sul de 50 g/m² 700×1000/32. Coli editoriale 2. Coli de tipar 2. A.T. 19.356. C.Z. pentru bibliotecile mici 8 R—93.

Tiparul executat sub comanda nr. 70 222 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 1.50
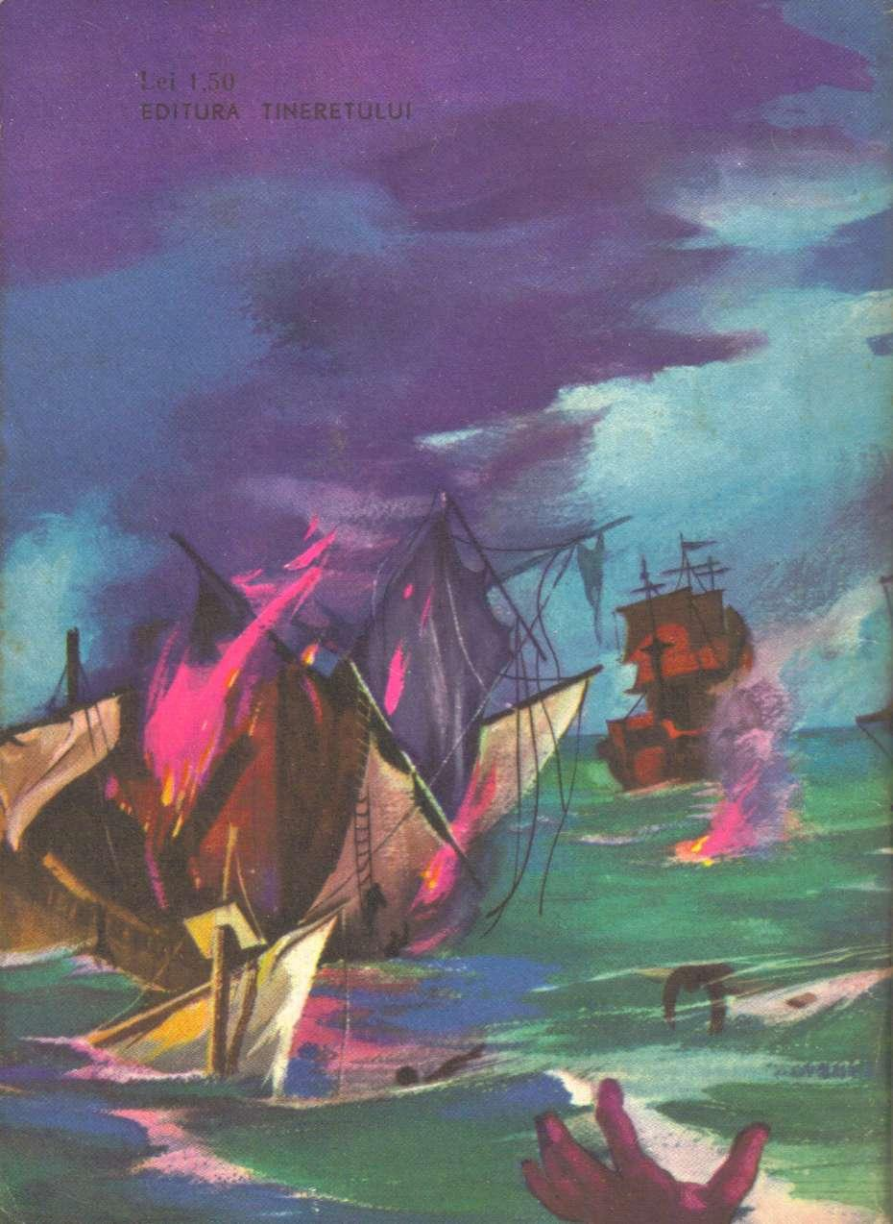
EDITURA TINERETULUI